

ÚZEMNÍ STUDIE NOVÉ DVORY

Zpráva z participace obyvatel
v rámci analytické části
1. - 8. 6. 2021

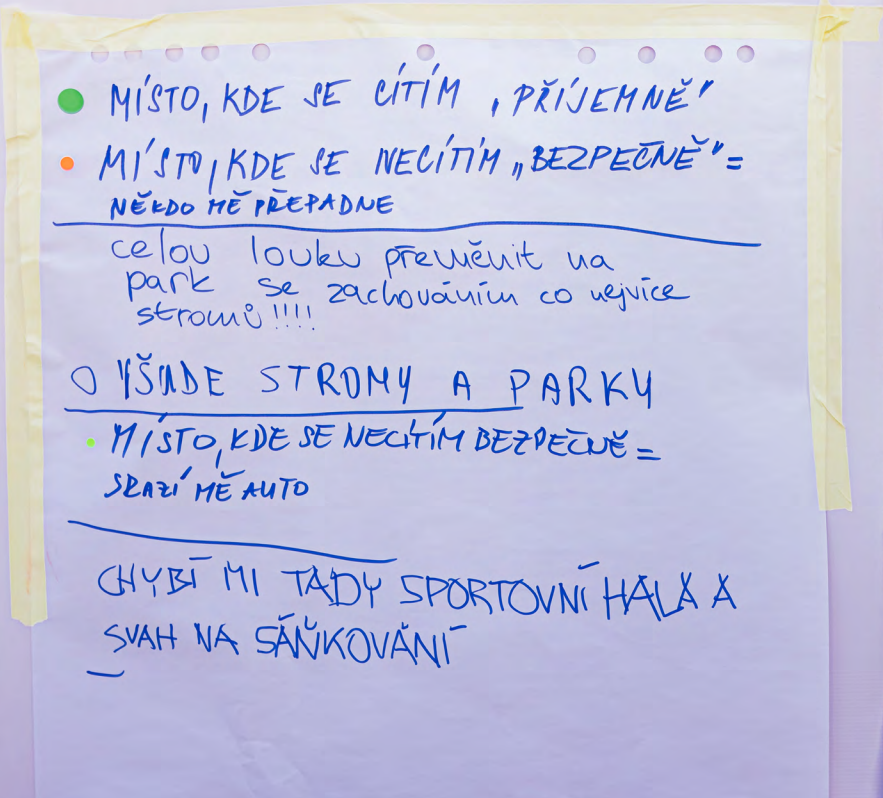

ONLINE FORMU DOTAZNÍKU NALEZNETE
NA STRÁNKÁCH IPR PRAHA: WWW.IPRPRAHA.CZ/NOVEDVORY

POMOZTE NÁM POMOCÍ POCITOVÉ MAPY
ZNÁZORNIT OBRAZ PROSTŘEDÍ TAK, JAK HO VNÍMÁTE.

Zaznačte nám do mapy pomocí barevných puntíků místa, která jsou pro vás důležitá, cítíte se tam dobře, anebo místa, která by se podle vás měla proměnit.
Proč jste vybraná místa takto označili nám můžete napsat na papír níže, zároveň tam můžete připsat další vaše podněty nebo poznámky.

a myšlenky a nápady se začínou p

Úvod

Předkládaný text je výstupem z participačních aktivit na území městské části Praha 4, sídliště Krč, které proběhly ve dnech 1. – 6. 6. 2021. Participace byla součástí získávání podkladů pro územní studii Nové Dvory. Lokalita vymezená pro tuto studii zasahuje také na území dalších městských částí – Praha 12, Praha-Libuš a Praha-Kunratice.

Těžištěm aktivit v tomto období byl participační kontejner IPR Praha, ve kterém jsme během bezmála týdne nabízeli kolemjdoucím (ale také cíleně dorazivším) obyvatelům zdejší části Prahy, aby se zapojili do následujících aktivit: vyplnění ankety, zapsání svých podnětů na flipchartový list a označení vlastní zkušenosti s územím na tzv. pocitové mapě. Dvakrát během tohoto týdne proběhla komentovaná vycházka se zástupci zpracovatele (a městských částí). Do kontejneru, nepočítáme-li účastníky vycházek, dorazilo celkem cca 150 lidí.

Navržené techniky pro zapojení obyvatel se ukázaly jako úspěšné nástroje sběru podnětů. Během práce v kontejneru se často ukazovalo, že důležitou součástí naší práce bylo také zvýšit úroveň informací o plánovaných záměrech v místě. Teprve potom bylo možné s veřejností pracovat pomocí participačních technik.

V každém území, kde se plánují změny, mohou být již předtím přítomny problematické, sporné body, v nichž se kříží různé zájmy. Znalost těchto problematických bodů (a také snaha je řešit) velmi usnadňuje postup participace, její výsledky jsou pak jednoznačným přínosem při všech dalších krocích (architektonická soutěž, schvalování územně stavební dokumentace, komunikace s veřejností apod.). Bez znalosti těchto problémových bodů může participace „mířit“ naslepo, neustát konfliktní naladění obyvatel a celkově tak nepřispěje ke zvyšování důvěry lidí v projekt. Spíše naopak, může mít negativní následky a obyvatele utvrdit v přesvědčení, že vše ve veřejném prostoru se děje bez reálné spoluúčasti veřejnosti.

Za takový problematický bod lze v případě lokality Nové Dvory považovat území jalodvorské plochy, obyvateli nazývané „louka“, případně „psí louka“. Území je předmětem letitého, politicky artikulovaného sporu na radnici městské části Prahy 4.

Mezi lidmi, kteří během prvního červnového týdne kontejner navštívili, rozhodně převažovali „ochránci“ louky a jejich chápání participace bylo jasně zasazeno do kontur sporu o její záchranu.

Postup participace

Jak již bylo uvedeno výše, participace spočívala ve využití několika vzájemně se doplňujících metod.

A) ANKETA

Anketa proběhla v období 25. 5. až 8. 6. v on-line i off-line podobě, celkem se jí účastnilo 388 lidí (z toho 137 vyplněných anketních dotazníků bylo získáno v kontejneru v papírové podobě). Anketa, zejména elektronicky vyplněná, je velice efektivní nástroj ke sběru podnětů v rámci početnější skupiny respondentů (obyvatelé čtvrti, celého města apod.). Jejím základem je několik otázek zaměřených na předem dané téma (rozvoj konkrétního místa). Anketa není reprezentativním šetřením mapujícím postoje či názory celé dotčené skupiny obyvatel. Může však poměrně jednoduše přispět k získání široké škály podnětů a témat, které lze dále rozvíjet například v procesu zapojení veřejnosti – v rámci veřejných projednání, komunikace v médiích apod.

Metodologie ankety

Sběr dat byl proveden pomocí ankety, která byla k dispozici jak v papírové podobě, tak na internetu. Ankety se zpravidla účastní ti respondenti, kteří mají aktivní zájem se k problematice vyjádřit, účast v anketě mohou vnímat jako formu protestu.

Ankety se zúčastnilo celkem 388 respondentů. Ve vzorku převažovaly ženy nad muži (60 % ku 40 %). Zastoupeny byly všechny věkové kategorie. Více než polovinu všech dotazovaných tvořili lidé starší 40 let (56 %). Prakticky všichni účastníci bydlí v okolí řešeného území. Anketa obsahovala především uzavřené otázky – tj. otázky s výběrem předem stanovených odpovědí. U některých bylo možné zvolit pouze jednu odpověď, u jiných mohli účastníci zaškrtnout více možností. U některých otázek měli také možnost svoji odpověď upřesnit, tu však většina nevyužila. V anketě dále figurovala i jedna otevřená otázka, ve které mohli respondenti upřesnit, popřípadě rozvést svoje předchozí odpovědi.

Data byla očištěna a vyhodnocena pomocí statistického softwaru. Tabulky absolutních i relativních četností jsou uvedeny v příloze, v této zprávě jsou uvedeny jen shrnující výstupy.

Stavba metra D

Jako velký problém se ukazuje nedostatečná informovanost o výstavbě stanice metra D. Zhruba dvě třetiny (64 %) dotazovaných potřebné informace postrádají. Uváděnými důvody této nedostatečné informovanosti jsou celková nekomunikace úřadů a nevhodné komunikační kanály.

Nejvýznamnější území

Pro místní obyvatele je důležitá stromy zarostlá plocha u Jalového Dvora, téměř polovina (44,42 %) respondentů ji považuje za vůbec nejvýznamnější místo dané lokality. Pro čtvrtinu osob (25,71 %) je nejvýznamnější sportovní areál. O poznání méně lidí považuje za významný supermarket Lidl, areál Nového Dvora a poštu (všechny 7,53 %), dále okolí IKEMu (5,97 %) a okolí ZŠ (1,3 %).

Nákupní centrum Lidl

Valná většina respondentů do supermarketu Lidl chodí, a to zhruba 15 % každý den, 40,64 % jednou týdně, 20,59 % několikrát do měsíce a 23,53 % pak méně často.

Sportovní areál

Služeb sportovního areálu využívá přes polovinu dotazovaných (58,76 %). Nejvíce lidí využívá služeb restaurace v areálu (35,54 %), o poznání méně sem pak chodí hrát plážový volejbal (11,34 %) či tenis (6,96 %). Mezi respondenty byli ale i návštěvníci fitness či skupinových cvičení.

Jalodvorská plocha

– místními nazývaná „louka“ či „psí louka“

Stromy zarostlá plocha u Jalového Dvora je především ideálním prostorem na procházku. Pro tuto aktivitu ji užívá 68,30 % dotazovaných, 23,97 % zde venčí psy, 22,94 % provozuje aktivity s dětmi nebo sem chodí běhat (21,65 %). Někteří respondenti ještě uvedli další aktivity jako např. pozorování ptáků, sběr ostružin, opalování nebo posezení u ohně. Dále někteří místní uvedli, že si přes louku zkracují cestu na poštu, do Lidlu nebo na autobus.

B) POCITOVÁ MAPA

Pocitová mapa je analytickým nástrojem, který umožňuje získat informaci o tom, jak se obyvatelé cítí v konkrétních částech daného prostoru. Umístěním barevných značek symbolizujících pocity, které vnímáme, přímo do mapy na místo, o němž je řeč, je získán analytický materiál vizuální povahy. Ortofotografická mapa s vyznačenou hranicí územní studie byla vylepována každý den na otevřené pravé křídlo kontejneru. Každému zájemci byl vysvětlen postup. Každý mohl nalepit tři oranžové značky na místa v území, kde se necítí bezpečně, a tři zelené značky tam, kde je mu v daném území příjemně, kde je rád. Večer byla mapa uložena a ráno zavěšena nová. V sobotu a v neděli byla použita stejná mapa (bylo zde mnohem méně účastníků).

Analýza vizuálních dat je velmi jednoduchá – barvy měly tendenci se shlukovat – oranžová okolo míst s intenzivní dopravou (nepřehledné přechody), zelená – v místech, kde je zeleň, a to významně více na místě jalodvorské plochy, tzv. „louky“, „psí louky“.

Pocitové mapy z jednotlivých dnů jsou součástí příloh zprávy. Legendu jsme doplnili na první mapě, ostatní se s ní téměř shodují.

C) FLIPCHART

Kromě do pocitové mapy mohli obyvatelé zapisovat další podněty dle svého uvážení na flipchart, kde každý mohl zaznamenat svůj komentář týkající se územní studie. Význam takové „techniky“ spočívá v tom, že oproti jiným více moderovaným postupům zde není (zdánlivě) nastavena žádná hranice pro komentáře a jejich témata.

Podněty občanů z flipchartu lze rozdělit na dvě tematické skupiny. První vychází z aktuálních problémů, které obyvatele oblasti tíží, a ty se týkají především automobilové dopravy. Občané v prostoru vnímají mnoho nebezpečných míst, kde chybí chodníky, přechody, cyklostezky. Také si stěžují na nedostatek parkovacích míst a zároveň se bojí, že se situace vzhledem k budoucí proměně prostoru ještě zhorší. Tím se plynule dostáváme k druhé tematické skupině podnětů občanů a tou jsou obavy z budoucí proměny lokality. Týkají se především tzv. „louky“, „psí louky“. Určitá část místních připouští přeměnu louky na park se sportovní infrastrukturou či hřištěm pro děti. Většina příspěvků však zdůrazňovala kvalitu současné podoby louky a jejich blízký osobní vztah k danému území.

D) DISKUZE V KONTEJNERU

Jak již bylo zmíněno v úvodu, v kontejneru docházelo k řadě rozhovorů, jejichž předmětem byla základní informovanost o plánovaných změnách – tedy výstavbě metra D a o všem, co s tím souvisí. Nejčastější témata těchto diskuzí jsme se pokusili shrnout:

- Termín výstavby metra a tramvajové trati
- Územní studie – co to je, k čemu slouží, kdo jí zadával
- Vstupy do metra – kdo a jak určil jejich polohu, jaká omezení existují pro kapacity a velikost budov v jejich okolí
- Kapacita a organizace parkování pro místní
- Kapacita parkování a dopravních cest pro příjíždějící z jižních okrajů Prahy – P+R, jeho režim
- Metro D – etapy výstavby jednotlivých stanic (Nové Dvory, Libuš, Písnice) – harmonogram výstavby, časové trvání přechodného období, kdy stanice budou de facto konečnými metra atp.
- Stavba metra – co padne (bude zrušeno) při výstavbě metra? Pokud „psí louka“, jak dlouho, v jakém rozsahu a co se bude dít potom?
- Bude louka uvedena do původního stavu, nebo na proces vyvážení zeminy plynule naváže proces další výstavby?

E) KOMENTOVANÉ VYCHÁZKY

Vycházky v území se uskutečnily dvě. První ve čtvrtek 3. 6. v 18:00 za účasti 25 obyvatel, zástupců města, městských částí a městských organizací.

Druhá vycházka se uskutečnila v neděli 6. 6. v 17:00 za účasti 40 obyvatel, zástupců města, městských částí a městských organizací. Obě vycházky vedené a moderované dodavatelkou participace se uskutečnily po stejné trase, navržené zadavatelem. Na trase bylo pět zastavení, na nichž bylo vždy otevřeno příslušné téma územního rozvoje, následovala diskuze. Účastníci se vyjadřovali k prostoru, k plánovaným změnám, dotazovali se na detaily, kladli otázky přítomným představitelům dotčených subjektů a vyslechli jejich komentáře.

Diskuze během jednotlivých zastávek se tak rozvinula na následující témata:

Budova Nového Dvora – ač nejde o nijak zásadní kulturně-historické dědictví, v území má jasné místo a lidé od ní odvozují lokální identitu. V místě žádný jiný historický objekt není.

Záměr výstavby multifunkčního centra celočtvrťového významu – v diskuzi byla zpochybňována jeho potřebnost, obava z toho, že služby, které bude nabízet, nebudou cenově dostupné. V blízké vzdálenosti je dle mínění diskutujících dostatek nákupních kapacit a služeb. Občané zmiňovali také odstrašující příklady neudržovaných obchodních budov (Modrý pavilon, podchod u nákupního centra Budějovická).

Sport a sportoviště – v diskuzi byla zdůrazňována potřeba zachovat co nejvíce kapacit pro neorganizovaný, venku provozovaný sport. Bez nutnosti platit vstupné a být uvnitř budov. V těchto požadavcích se promítala zkušenost z pandemie, kdy byla sportovní zařízení uzavřena a lidé mohli sportovat pouze na volně přístupných otevřených plochách.

lalodvorská plocha – „louka“, „psí louka“ – otázka budoucnosti tohoto území byla pro zúčastněné jednoznačně nejdůležitějším tématem. Během diskuze bylo otevřeno nepříliš známé téma plánovaného využití plochy/louky během výstavby stanice metra D Nové Dvory jako zázemí pro staveniště a boční servisní tunel. Zazněla také otázka, zda je možné plochu/louku po ukončení stavby uvést do původní podoby.

Diskutující dále popisovali samosprávnou péči, kterou na ploše/louce provozují – každoročně zde probíhají dva velké úklidy, běh, bazárek, piknik a několik jiných kuturně-komunitních aktivit.

Diskutována byla také otázka městské systémové podpory modro-zelené infrastruktury – co to znamená obecně a jaký vliv na její stav budou mít změny v řešeném území.

Shrnutí

Na základě podnětů získaných v průběhu participčních aktivit v lokalitě Nových Dvůrů lze udělat následující závěr:

Součástí lokality, která vymezuje územní studii, je také rozsáhlé zarostlé území o rozloze cca 12 ha. Ukazuje se, že je a v budoucnu jistě bude předmětem sporu o jeho využití.

Obyvatelé ho chápou jako jedinečnou oblast s vysokou biologickou, hydrologickou, ekologickou, sociálně-komunitní a klimatickou hodnotou. Zároveň je toto místo pro mnoho obyvatel sídliště již pamětí – jejich dětství a dospívání. Konkrétní využití této plochy je proto důležité pečlivě diskutovat s místními obyvateli.

Jakákoli územně plánovací aktivita, která se dovolává důvěry veřejnosti, se tak bude muset s tímto rozporem vypořádávat. Lze předpokládat, že jeho opomíjením se problém v budoucnosti nezmenší. Naopak.

